

Eind november van het vorige jaar speelde Huw Warren in onze showroom. Het was een hele eer om zo'n beroemde pianist bij ons te ontvangen. In oktober raasde door Val di Fiemme een storm die ontelbare bomen ontwortelde, bomen die worden gebruikt voor zangbodems van piano's. Daar vertellen we u graag wat over. Maar we snijden ook een technisch onderwerp aan: de omspinning van bassnaren.

Huw Warren achter de Rönisch vleugel

Huw Warren

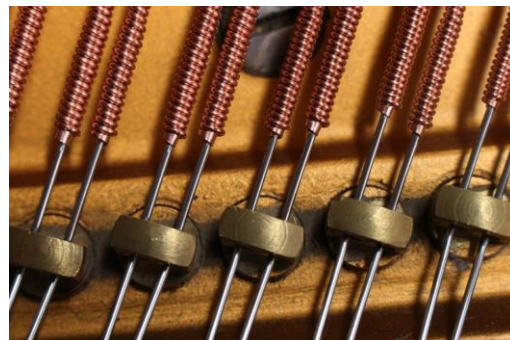
Wat was het fantastisch om Huw Warren op bezoek te hebben! Hij is mijn favoriete pianist, al meer dan twintig jaar. Warren, in 1962 geboren in Wales, is een zeer veelzijdig pianist en componist. Hij geeft over de hele wereld concerten, als begeleider van zangeressen als June Tabor (o.a. in het trio Quercus) en Maria Pia de Vito, met zijn jazzensemble Perfect Houseplants en in allerlei andere bezettingen als pianist... en solo, achter de piano. Meer informatie en een overzicht van zijn cd's en concerten kunt u vinden op www.huwwarren.co.uk

Op 22 en 23 november was hij bij ons te gast. Eerst gaf hij een concert in de stampvolle showroom, waarbij hij eigen composities speelde. Op de 23e gaf hij een interessante masterclass waarin hij inzicht gaf in de manier waarop hij componeert, arrangeert en improviseert, en hij lichtte dat telkens toe met voorbeelden. Het was een geweldig succes en we hopen dat hij nog eens bij ons te gast zal zijn.

Bassnaren, een combinatie van staal en koper

In een piano zitten ongeveer 220 snaren. De snaren voor de hoogste tonen zijn het dunst en trillen

over een lengte van ca. 6 centimeter. Elke volgende snaar is een fractie dikker en langer. Maar een snaar moet wel beweeglijk blijven om te kunnen trillen; als de staalsnaar te dik wordt, wordt hij stijf en gaat de klank achteruit. Een oplossing is de bassnaren dikker te maken door de staalsnaren met koperdraad te omspinnen. De dikste bassnaar is pakweg zes keer zo dik als de dunste snaar en de mensuur (het trillende gedeelte) ongeveer 25 keer zo lang. (Als de laagste bassnaren net zo dun zouden zijn als de hoogste snaar, zouden ze minstens 7 meter lang moeten zijn!)

De kern van een bassnaar is pianostaal draad van Rösseau of Paulello. Hij kan rond of zeskantig zijn. Op zeskantige draad hecht een koperwinding goed, op een ronde draad moeten de uiteinden plat worden geslagen voor de hechting. Een nadeel van zeskantige draad is wel dat hij een iets minder 'ronde' toon geeft. Tegenwoordig hebben ronde draden de voorkeur.

Voor de bespinning van de bassnaren wordt behalve koperdraad ook messingdraad gebruikt, maar dat is harder en daarom minder geschikt. IJzerdraad is in het verleden wel gebruikt (in oorlogstijd bijvoorbeeld vanwege schaarste van het materiaal), maar dat leverde snaren van matige kwaliteit op.

De mensuur bepaalt de toonhoogte, samen met de dikte en de massa van de snaar en de trekkracht ofwel trekspanning op de snaar, die zo'n 70-80 kg kan bedragen. Die vier factoren hangen heel nauw met elkaar samen. Het omwikkelen van de bassnaren is dan ook gespecialiseerd precisiewerk, waarvoor een spinmachine is ontwikkeld. Deze lijkt enigszins op een draaibank. De snaar wordt tussen twee draaiende punten gespannen en tijdens het draaien handmatig of machinaal met koperdraad omspunnen. Dat dient gelijkmatig en met constante trekkracht te worden gedaan. Bij een te losse omspinning kan de snaar een rammelend geluid geven, bij een te strakke omspinning kan de diameter van de snaar te klein worden.

Vervanging

Bij een revisie of restauratie van een vleugel of piano blijkt vaak dat de bassnaren aan vernieuwing toe zijn. Dan klinken ze niet mooi meer, de toon wordt dof. Dat kan komen omdat het instrument intensief is bespeeld of omdat de snaren in een vochtige omgeving zijn gaan roesten. Ook kan er in de loop der jaren stof tussen de koperwikkelingen terecht zijn gekomen. Tja, dan is de fut er op een gegeven moment uit. Hoog tijd om ze te vervangen dus.

Hellerbass werd in 1984 opgericht door Walter Heller. Hij deed niet alleen verkoop, reparatie en onderhoud van piano's, maar produceerde ook bassnaren. Met dat laatste heeft hij wereldfaam opgebouwd; het marktaandeel van Hellerbass bedraagt wereldwijd ca. 60 procent. Het bedrijf, met negen medewerkers, is sinds 1997 in handen van Walters zoon Gregor; zijn kleinzoon Moritz is twee jaar geleden begonnen aan de opleiding Pianotechniek en is beoogd opvolger. Een degelijk familiebedrijf dus. www.hellerbass.de

Nu is het bespinnen van nieuwe bassnaren een van de weinige dingen die we uitbesteden. Want wat komt erbij kijken? Een machine die veel ruimte in beslag neemt. Een enorme hoeveelheid koper, in minstens twintig dikten (en van elke dikte moet je minstens 5 kg afnemen). En ervaring – je bent echt heel wat snaren verder voordat je een betrouwbare set bassnaren kunt leveren die een goede, gelijkmatige klank geeft.

Wij hebben tien jaar geleden gekozen voor het Duitse bedrijf Hellerbass in Eschelbronn (bij Heidelberg, tussen Frankfurt en Stuttgart), dat bassnaren van topkwaliteit maakt en afnemers over de hele wereld heeft.

Hellerbass kan natuurlijk alleen goed werk leveren als wij uiterst secuur aangeven wat we willen hebben, en precies opgeven om wat voor

piano het gaat (merk, type, bouwjaar e.d.). Als we een instrument onder handen hebben waarvan de bassnaren al eens vervangen zijn en we twijfelen aan de maten en specificaties, laten we Heller een nieuwe berekening maken om de snaren te controleren.

Onze medewerker Milo Schekkerman is overigens zeer deskundig op het gebied van snaren. Hij bezit een grote materialenkennis en kan ook mensuurberekeningen maken. Dat helpt! We kunnen dan ook heel nauwkeurige en betrouwbare maten opgeven.

Weetje: Bij het uiteinde van de laagste bassnaar kan een transparant buisje zitten met het 'Heller'-logo. Als u dat ziet, weet u zeker dat de snaren van Heller-kwaliteit zijn!

Storm in Val di Fiemme

Vorig jaar oktober was het dagenlang stormachtig weer in Noord-Italië. In Val di Fiemme richtte de storm enorme schade aan de sparren aan die daar op grote hoogte groeien en 150 tot 250 jaar oud zijn. Het hout van deze sparren is bij uitstek geschikt voor piano's, violen en cello's. Stradivari zocht daar al klankhout voor zijn violen. Het is dan ook een ramp voor de firma Ciresa, die wereldberoemd is om haar zangbodems, die in de allermooiste piano's en vleugels zitten. Nu is het hout van de ontwortelde bomen wel te gebruiken, maar alleen als de bomen voor juni a.s. worden opgehaald en verwerkt. In de zomer zullen insecten en schimmels de omgevallen bomen zodanig aantasten dat ze voorgoed onbruikbaar zijn. Dat is echter een hele operatie, waarvan de kosten voor het kleine bedrijf niet zijn op te brengen. Ciresa is dan ook een crowdfunding-actie begonnen. Met een bescheiden bedrag kunt u het bedrijf al steunen. Zie de (Engelstalige) website

www.ciresafiemme.it voor alle informatie.

Concerten in onze showroom

6 februari: Het Zeta Trio – 3 april Op de hoogte blijven van onze concerten? www.coxpiano.nl

Speciale aanbieding: 25% korting op inbouw Piano Life Saver- en Quiet-Time silentsystemen

We hebben nu extra veel keuze uit vleugels – klassiek, tweedehands en gloednieuw!

Rik Cox
Milo Schekkerman
Rebecca van Hoorn
Joey Tuinman

gediplomeerd pianotechnicus en –stemmer, CPT (Certified Piano Tuner), lid VvPN
gediplomeerd pianotechnicus en –stemmer, CPT (Certified Piano Tuner), lid VvPN
administratrice en verkoopadviseur
pianotechnicus in opleiding

COX PIANOSERVICE
info@coxpiano.nl

Meridiaan 25, 2801 DA GOUDA
www.coxpiano.nl

Tel. 0182-524 528

Mobiel: 06-53 64 22 67

Openingstijden: ma, di, vrij 9.00-12.00, don 9.00-14.00
wo en zat 9.00 – 17.00 uur. *Op afspraak altijd mogelijk, ook 's avonds!*

